

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izbaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., sa gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld. na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega prejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani v Salendrovih ulicah števil. 5.

Št. 10.

V Ljubljani, 31. maja 1890.

Leto VII.

Obseg: Kmetijska in gozdarska razstava na Dunaji. — K članku „Kako zeleno krmno ohraniti svežo“. — O varstvu konj. — Črtica o kmetovalčevem izobraževanju. — Kdaj naj se kobile rabijo za plemo? — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Kmetijska in gozdarska razstava na Dunaji.

V sredo 14. t. m. je velikansko to razstavo slovesno otvoril premilostivi cesar sam. Bila je slavnost, kakeršne Dunaj uže mnogo let ni videl, kajti zastopana je bila cela širna Avstrija. Prišlo je vse, kar je s kmetijstvom in z gozdarstvom količkaj v zvezi, prišli so vsi doma bivajoči člani cesarske hiše, državni poslanci, plemstvo i. t. d. Tudi naša dežela je bila častno zastopana. Videli smo državne poslanca gg. deželnega glavarja viteza Poklukarja, dr. Ferjančiča, kanonika Kluna, barona Schwegla, barona Taufererja i. t. d. C. kr. kmetijsko družbo kranjsko sta zastopala predsednik ces. svetnik gosp. Ivan Murnik ter tajnik, G. Pirc, ribiško društvo kranjsko predsednik g. dr. Vok in izmed kranjskih razstavjalcev sta bila navzoča gospod Kosler ml. in V. Rohrmann iz Ljubljane.

Točno ob 11. uri je prispel na slavnostni prostor v rotundi presv. cesar, čigar prihod je naznanjala godba, svirajoč cesarsko pesem. Predsednik glavnega odbora za razstavo, knez Colloredo-Mannsfeld, je tako le ogovoril presv. cesarja: „Vaše Veličanstvo! Od l. 1866. ni bilo na Dunaji kmetijske razstave. Meneč, da je kmetijstvo in gozdarstvo podloga državnemu blagostanju, ukrenila je kmetijska družba dunajska povabiti vse kmetovalce in gozdarje cele države, da bi se razvidelo, koliko so napredovali, in ali se morejo meriti z inozemstvom, ter da bi se pokazalo, v katerih strokah nadkriljujejo inozemsko kmetijstvo in v katerih strokah ga še ne dosegajo. Pred vsem izrekamo najtoplejšo za-

hvalo za milost, s katero je Vaše Veličanstvo blagoizvolilo prevzeti pokroviteljstvo te razstave, ter prosimo, da jo Vaše Veličanstvo otvori, kar naj nam spričuje, da Vaše Veličanstvo naše početje odobrava in podpira.

S krepkim glasom prebral je potem presv. cesar odgovor: „Z veseljem sem vzel kmetijsko in gozdarsko razstavo, katero je priredila kmetijska družba na Dunaji, pod svoje posebno pokroviteljstvo. Prepričan sem, da razstava dokaže veliki napredek kmetijstva v zadnjih desetletjih. Uspehi te razstave naj pa bodo tudi izpodbudek za bodoča dela in napore. S to željo otvarjam kmetijsko in gozdarsko razstavo.

Zbrano odlično občinstvo pozdravilo je ta odgovor z burnim odobravanjem. Presv. cesar je na to nagovoril nekatere odlične osebe ter člane razstavnega odbora ter si potem ogledal razstavo. Najprvo je šel v ogrski oddelek, potem pa si je ogledal francoski, laški in švedski paviljon in vzlic mrzlemu in deževnemu vremenu obiskal še paviljon sladornega ter domačega obrta. V kranjskem oddelku za domači obrt počastil je z nagovorom presv. cesar našega predsednika gosp. cesarskega svetnika Ivana Murnika ter se zlasti zanimal za sitarski obrt.

O razstavi sami bomo še večkrat in to natančno pisali, kajti toliko je zanimiva, da moramo nekoliko o njej poročati tudi onim našim bralcem, ki si je ne morejo ogledati. Zelo pa priporočamo vsakemu, ki le količkaj vzmore potovati na Dunaj, naj gre sedaj, ker videl bode velezanimive in poučne reči. O potovanju na

Dunaj hočemo pozneje podati nekatera razjasnila, ter le še omenjamo, da traja razstava do 15. oktobra.

Ne moremo si pa kaj, da ne bi uže o tem listu omenjali kranjskega oddelka v tej izložbi. Vsled velikodušne podpore vis. deželnega zbora in našega mecena č. gosp. Gorupa na Reki vzmogla je naša družba postaviti poseben paviljon ter se tako odlično udeležiti, te velikanske razstave. Paviljon stoji na jako priličnem mestu, in mora mimo njega vsak, ki se pripelje s konjsko železnico v razstavo. Paviljona samega ne bomo popisavali, ker i tako priobčimo kmalu njegovo podobo, omenjamo le, kaj je v njem razstavljeno in kedo je razstavil. Kmetijska družba sama je priredila zbirko semen od kranjskih žit, sočivja i. t. d. Dalje je družba razstavila knjige iz svoje zaloge, modele, izdelke podkavske šole, slike kmetijskih stavb na Kranjskem itd. Po oficijalno razvrščenih skupinah so dalje v našem paviljonu razstavili bratje Koslerjevi pivo, P. Majdič v Mengiši mlinarske izdelke, Fran Kotnik na Vrdu parkete, grof Kotulinski gozdne pridelke, A. Malli v Beli Peči lesno volno, M. Pakič v Ljubljani in M. Pakič v Ribnici suho robo, Iv. Kosler v Ljubljani strugarske in šotne izdelke pa šoto, E. Stampfl v Ljubljani finejšo suho robo, grof Lanthierijevo oskrbništvo razna vina, M. Ambrožič v Mojstrani čebelarstvo orodje in umetelno satovje, dr. Ign. Namorš na Jesenicah n. S. posušeno sadje, R. pl. Obrazcay sadno žganje, A. Druškovič v Ljubljani kranjsko kmetijsko orodje, A. Samassa v Ljubljani stroje za vinarstvo in sadjarstvo, Pr. Hudovernik v Ljubljani izdelke sitarskega domačega obrta, C. Lapaine v Idriji izdelke čipkarskega dom. obrta, Ant. Krisper v Ljubljani izdelke domačega obrta (slamnike, ščeti, glavnike, česala i. t. d.), M. Pirc v Kranji izdelke tkalskega domačega obrta, Fr. Ks. Souvan domače sukno, kmetijska šola v Grmu podobe in načrte, V. Ribnikar v Dol. Logatci plastičen načrt šolskega vrta v Dol. Logatci ter izdelke učencev iz šole za deška ročna dela, P. Radics v Ljubljani pregled za zgodovino kmetijstva na Kranjskem važnih dogodkov.

V prihodnji številki hočemo pričeti popisovati razstavo samo.

K članku „Kako zeleno krmo ohraniti sladko“.

V št. 7. Vašega častitega lista v članku „Kako zeleno krmo ohraniti sladko“ pišete: „Naš urednik je čul, potujoč po Dolenjskem, da je neki grajščak tako poskušnjo uže naredil, a ljudje da se so močno mu rogali. Morda se mu je ponesrečilo, ker ni prav ravnal“ i. t. d. S tem grajščakom mislite gotovo mene, ker sem lansko leto in menim kot prvi in edini na Dolenjskem tako poskušnjo naredil, in Vam hočem o tem natančneje poročati. Res je, da so se deleč po celi okolici ne samo delavci in kmetje, tudi marsikteri „verbolter“ pa „gospod“ smijali in norce delali, da sem na tako „neumno misel“ prišel, svežo krmo na kupe voziti (po 200 voz na en kup) in si potem stisniti. Marsikdo je že o tej reči kaj slišal, saj je „Kmetovalec“ že lansko leto o tem pisal, „ali kdo bo tako neumen, da bi precej verjel, kaj „cajtenge“ pišejo!“ Seveda meni v obraz se ni nihče smijal, „da bi se ne zameril“, ali za hrbtom! Še dobro, da me niso hoteli v blaznico spraviti. Meni seveda je bilo to čisto enako, če se ljudje smejejo ali ne, ker delal sem, da si pridelam dobre krme, pa mi zaradi vednega deževanja ne segnije po njivah in travnikih, a ne zavoljo

tega, da bi pravili ljudje, da kaj pametnega delam. Moja poskušnja se je skoraj popolnoma posrečila; edina napaka, katero sem storil, bila je ta, da sem semtertja že malo presuho travo na kupe vozil in se je zato nekaj preveč segrela ter ni imela potem tiste lepe barve, kakor skoraj čisto sveža na kupe dejana trava. Ta je bila, ko smo jo 4—5 mesecev pozneje krmili, še popolnoma zelena, in sploh ravno taka videti, kakeršna je bila na kupe dejana. Začeli smo s to krmo 2. novembra krmiti, živina jo je precj rada jela, dobro se redila, dobro molzla, in zdravju jej ni v nobenem oziru prav nič škodovala. Krmili smo vsak dan 50 kravam 600 ^{kg} in izhajali do zadnjega aprila. Letos hočem napraviti še veliko več take izvrstne krme. Kdor si hoče delovanje sam ogledati, naj pride na mojo grajščino, od začetka junija do konec septembra bomo krmo napravljali. Smijati se sme, kolikor hoče, gotovo mu ne bom zameril!

V občo korist in ker se „Kmetovalec“ tudi za to stvar poteguje, prosim Vas, moje pismo v Vaš častiti list vzeti.

Z odličnim spoštovanjem

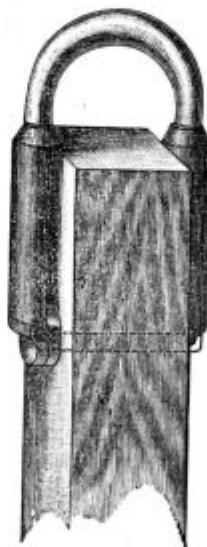
Anton grof Barbo.

O varstvu konj.

V obče je znano, kako je dobro, ako je med konjsko vprežno napravo vdejanega kaj prožnega, da je konju

moči mirno potegniti tovor. V ta namen služijo posebne priprave, ki konje varujejo, zlasti kadar nategujejo, na pr. pri vlačilu (geplji). Tako nategovanje pa škoduje tudi strojem in dela dosti škode.

Podobi 16. in 17. kaže tako pripravo, zlasti za pluge. Konci drevesa so puše, v katere je vtakneno upognjeno železo. V pušah so krepke

Podoba 16.

Podoba 17.

vzmeti, katere se vsled vlaka skupaj stisnejo. Ako konj preneha vleči, raztegnejo se zopet te cevi. Vprežena živina stisne torej takrat, kadar hipoma potegne, najprvo vzmeti skupaj, vsled česar se sunki ne pojavljajo. Take naprave so sicer izumili v Ameriki ter jih pri nas nihče ne izdeluje, a mi menimo, da se prav lahko dajo ponarediti ter za razne namene prirediti.

„Der Prakt. Landwirth.“

Črtica o kmetovalčevem izobraževanju.

V.

Človeškega uma napredne sile kažejo se vedno bolj. Nove iznajdbe — med katerimi imamo res čudovitih — porajajo se nam vsak dan in svedočijo o velikanskih

uspeh, katere dosega človek, pravilno motreč tajne prirodne sile. Posebno bogat sad obrodilo je polje, katero je glavni predmet kmetijski vede. Kaj čuda, ker se je tudi ta veda v zadnjih desetletjih kaj bujno razvijala! Vsak čas poročajo nam kmetijski listi o pridobitvah, katere daleč presegajo prejšnje naprave, ali pa jih vsaj izdatno izboljšujejo. Kmetijska veda popolnjuje se vedno bolj.

In kaj naj stori kmetovalec v očigled temu? Ali naj kmetuje z znanjem, kar si ga je pridobil v prvi dobi, ne oziraje se niti na desno, niti na levo? Slabo bi ga značilo tako ravnanje. Zastarel bi s svojimi nazori, in nikak nadaljnji napredek ne bil bi mogoč. To ne sme biti. Kakor vsakdo, tako mora tudi kmetovalec skrbeti, da ostane vedno na površini. Okoristiti se mora z vsako ugodno priliko, da si olajša trud in zboljša svoj stan. Zato mora skrbeti, da si tudi v dobi dela popolnjuje svoje znanje in nabira novih naukov isto tako, kakor se razvija in napreduje kmetijska veda.

Ako hoče človek doseči kak namen, mora se za to potruditi, imeti dobro voljo in potrebnih sredstev.

Tudi kmetovalec, ki noče zaostati, imeti mora dobro voljo in potrebnih sredstev. Včasih mu manka enega ali drugega, ali pa obojega. Seveda, če nima volje, gotovo trdi, da tudi sredstev nima. Trdna volja dobi potrebnih sredstev, ki jih je, ako se vsa stvar pravilno uravna, kmalu dosti, in s temi malimi sredstvi doseže se lahko jako mnogo.

Po dovršeni kmetijski šoli izobražuje se kmetovalec dalje po knjigah, strokovnih listih in kmetijskih društvih. Toda, če bi si hotel vsak kmetovalec naročiti po več listov in omisliti si vsakovrstnih knjig, ne vzmogel bi lahko potrebnih novcev; kajti take stvari so drage, in denarja je pri gospodarstvu tako zelo treba. To ve vsakdo. Gledati je torej na drug način za ugodne prilike, da se dohoda z malimi sredstvi različne knjige in listi ter pouk sploh. To bomo dosegli s kmetijskimi društvi. Česar ne vzmore eden, vzmoreta dva, česar ne vzmoreta dva, opravi jih več; ako pri kakem delu ne zadostuje malo ljudi, mnogo jih gotovo opravi. Čim težavnejše je delo, tem več moči je treba, čim več je moči, toliko laže, toliko uspešneje se delo zvrši. Poglejmo vrlo našo „družbo sv. Mohora“! Šteje blizu 50.000 udov, vsak ud plača le en goldinar na leto in prejme zato vsako leto šest knjig. Za en goldinar šest knjig, to je nekaj! In kako je to mogoče? Združene moči store, česar si sicer še misliti ne moremo. Torej, kmetovalci, delujte skupno, združeni, in dosegli boste nepričakovanih uspehov!

C. kr. kmetijska družba kranjska deluje že lepo število let.*) Mnogo je že storila ta čas, vendar se tako lepo, kakor se sedaj, ni še razvijala. Zato je pa tudi sad njenega truda in delovanja očividno. Več podružnic deluje v njenem področju po celem Kranjskem.

Če pa pogledamo v imenik nje družabnikov, uverimo se, da so udje po posameznih občinah prav redki. To nikakor ni prav. Družbo so ustanovili za kmetovalce — njim v korist. Vsak pameten človek želi sebi dobro. Zato naj se poprime vsakega dovoljenega sredstva, ki mu do sreče pomaga. Kmetijska družba hoče pomagati kmetovalcem na vsakteri mogoč način. Torej se samo ob sebi umeje, da bi že po naravi in namenu družbe in kmetijskega napredka moral biti vsak kmetovalec-gospodar ud kmetijske družbe. Družba se bode tem lepše razvijala, tem uspešneje delovala, čim več sredstev bode imela, oziroma, čim več bode imela družabnikov. Če ho-

čejo torej imeti kmetovalci mnogo koristi od nje, pristopajo naj mnogobrojno k njej.

Včasih se ugovarja: „Če je kmetijska družba kmetovalcem res v korist, zakaj pa je marsikak ud slabejši gospodar od drugih, ki niso udje, in zakaj ima tudi mnogo udov, ki niti kmetovalci niso? Taki ugovori so ravno tako ničevi, kakor pomisleki o kmetijskih šolah. Kmetijska družba stori, kar more; siliti ne more nikogar, naj pametno gospodari, čudežev pa tudi delati ne more. In ako pristopajo k njej tudi drugi stanovi, šteje jim to le v čast, ker podpirajo podjetje, od katerega neposredno nimajo nikake koristi. V vzgled naj bi bili kmetovalcem, ne pa da jih sumničijo!

Če kmetovalci samo pristopijo h kmetijski družbi, pa bi uspeh, katerega pričakujemo od nje, ne bil še popoln. Vsak kraj ima svoje posebnosti in ljudi s posebnimi lastnostmi. Torej ima tudi vsak kraj svojim posebnim razmeram primerne posebne potrebe. Na to se je treba ozirati. Po sedanji osnovi kmetijske družbe ustanovljene so podružnice, da delujejo po različnih krajih. A ena podružnica obsega preveč občin. Odbor se včasih posvetuje o podružničnih razmerah in potrebah, toda veliko preredkokrat. Tudi imajo marsikje bolj oddaljeni udje manj koristi od podružnice, oziroma družbe, nego bližnji. Zato bi bilo treba osnovati družbo tako, da bi vsem udom enako koristile ugodnosti, ki jim jih ponuja. Treba bi bilo napraviti v vsaki vasi, ali koder so vasi majhne in jih je več blizu skupaj, za dve ali tri vasi skupaj samo-svoje kmetijsko društvo, ki bi bilo ob enem podružnica družbena, in določiti ali napraviti za nje potrebne prostore. To bi bile kmetovalcem shodnice in zbornice, kder bi se shajali, posvetovali, poučevali, pretresali kmetijske reči in sklepali, kar bi se jim zdelo najprimernejše in najboljše za svoj kraj. Vsak kmetovalec ima svoje izkušnje. Ako bi se jih sešlo mnogo in bi pri posvetovanju povedal vsak svoje mnenje, koliko bi se lahko naučili vsi in koliko laže bi pravilno sodili in sklepali! Kar kdo ali sam izumi ali se od drugih nauči, porabi lahko v svojo korist, a tudi drugim naj privoščiti, da se okoristijo. Pri takih posvetovanjih sodelovali bi prav uspešno tudi stari možje, ki sedaj že uživajo sad nekdanjega svojega truda in so si v svoji dobi delovanja nabrali obilo izkušenj. Na ta način ostali bi delavni tudi v zadnji dobi. Pri takih prilikah bi se kmetovalcem razlagale tudi nove iznajdbe in izkušnje iz drugih krajev, kakor jih poročajo različni kmetijski listi, potem kmetijske postave in sploh vse, kar jih zanima. Ako bi se kmetovalci prijateljski družili in skupno posvetovali, obvaroval bi se mnog gospodar marsikake britke izkušnje, in stanovske razmere bi se skoraj zboljšale.

Umevno je, da bi se taka društva ne shajala vsako leto le po enkrat ali nekaterekrat ter zborovala strogo po predpisanem redu, sicer pa bi se ne menila za društvene reči. Prostori kmetijskih društev naj bi bili društvenikom vedno odprti! To se jasno razvidi iz društvene namena. Vsak prosti čas bi se lahko zbirali kmetovalci, posebno po zimi, ko imajo manj dela in o praznikih popoldne po krščanskem nauku, a imeli naj bi sredstev, da bi vsakdo po svojem mogel porabiti čas. Zato naj bi društvo imelo svojo knjižnico. Nakupilo bi si vsakovrstnih dobrih knjig. Stroškov bi imel vsak posamezen ud tako malo, da bi niti spomina vredno ne bilo, in vendar bi imel knjig na izbero. Društvo naj bi imelo tudi nekaj dobrih časopisov, seveda večinoma strokovnih, in društvenikom bi si ne bilo treba posebe naročati dragih listov. V vsaki hiši pa naj bi se nahajalo glasilo kmetijske družbe — pri nas „Kmetovalec“, —

*) Namen te družbe glej v družbenih „pravilih“.

katero bi bilo pri velikem številu družabnikov nad vse izboren in zelo velik in mnogovrsten list. Naš „Kmetovalec“ je prav dober. Ako pa bi pristopili h kmetijski družbi vsi ali vsaj večina kmetovalcev, povečal bi se lahko, snov razvrstila bi se v njem po posameznih panogah, in list postal bi svetovalec v vseh gospodarskih rečeh. Ni treba mnogo listov, kajti s tem se delajo kmetovalcem po nepotrebnem večji stroški. Eden list, pa ta izboren! Urednik izvrsten strokovnjak, in pa dosti sotrudnikov, da se listu utrdi obstanek. Kmetijska družba z mnogimi udi bi vzmogla tak list. Sodeloval bi lahko vsak ud po svoji moči, posredno ali neposredno; osobito izobraženci bi uredništvu lahko pošljali mnogo pri posvetovanji v vaških društvi nabranega zrnja. Vsak članek v listu, vsak odstavek v knjigi, vsak dogodek na polji, travniku, v gozdu itd. daje povod razgovorom. Ta ud navaja uspehe, drugi neuspehe, ki jih je dosegel ob enakih okoliščinah. In ako se poiščejo vsem slučajem še vzroki ter se vsa stvar objavi v listu, več je vredno, nego pa, če človek še toliko bere o kmetijstvu, kar je sicer prav dobro, a je pisano za kraje, ki so v drugačnih razmerah od naših. Na ta način preučili bi lahko popolnoma vse razmere domače dežele in si priredili izborno dober „nauk o kmetijstvu“.

(Dalje prih.)

Kdaj naj se kobile rabijo za pleme?

V desetem poročilu saksonskim konjerejcem daje deželni konjar Graf v Münstru saksonskim konjerejcem sledeča navodila, katera sporočamo čitateljem svojim, ker jim utegnejo koristiti.

IZ podrobnih seznamov, katere vodi deželni konjarski urad o plemenitvi kobil, da se konstatovati, da je odstotek žrebet tem ugodnejši, čim pravilneje se kobile rabijo za pleme. Tako kaže seznam, da je 1878. leta izmej nežrebic, ki so se prignale k žrebcu, le 34% jih imelo žrebeta, dočim je izmej 482 žrebic imelo jih žrebeta 50%. Leta 1888 je pa 39% nežrebic in izmej 758 žrebic 53% jih imelo žrebeta. Povprečni odstotek je bil 1878. leta 37% (1877. leta celo samo 31%) in 1889. leta se jo že povečal na 47%, najbolj zaradi tega, ker so se pravilneje rabile kobile za pleme. Če se v Oldenburgu govori o 80%, čisto je naravno, ker ondi skoro ni kobile, ki bi se od tretjega leta redno ne rabila za pleme.

To seveda pri nas ni toliko mogoče, ker se redko kdaj kaka kobila rabi samo za pleme, a vsekakor bi se našlo več gospodarjev, ki bi se držali rednega plemenjenja, ter bi jelo pojemati tako imenovano divje plemenjenje. Zaradi tega bomo morali biti zadovoljni z manjšim odstotkom žrebet. Toda treba bode delati na to, da ne bomo tolikrat zastoj spuščali žrebcev. To se bode pa doseglo, če bodo gospodarji sami bolje vedeli, kaj pospešuje ali ovira oploditev. Našli bodo, da se skoro vse triletne kobile neki čas gonijo. Če je kobila telesno čvrsta, tako da je že za lahko vožnjo, in če je sploh taka, kakeršna mora biti dobra plemenska kobila, kaže jo vsekakor gnati k žrebcu. Štiriletna bo že imela žrebe, kateremu se bode kmalu videlo, če je vsa taka, kakeršna mora biti dobra plemenska kobila. Če je prvo žrebe tudi slabo, vedeti treba, da bi najbrž tudi bilo slabo, ako bi jo bili pozneje gnali k žrebcu. Navadno bode dobra plemenska kobila taka kobila, katera ima vselej dosti mleka, in gotovo odgoji lepša žrebeta, nego če ima v dvanajstem letu prvo žrebe.

Kaj vse zahtevajo mnogi konjerejci od svojih kobil, kar se ne strinja s naravo! Le malo kobil rabijo mladih

za pleme in še manj gledajo na to, če so dobre, in pa na to, kdaj je pravi čas gnati kobilo k žrebcu. Naravna posledica je, da ne dosežemo povoljnih uspehov. Ko bi pri ovčarstvu in govedarstvu tako površno ravnali, ti dve stroki gospodarstva bi se niti ne ohranili. Konjerejci zvrčajo krivdo na žrebca, če pri nas le s težavo dosežejo 40% žrebet, dočim jih v Oldenburgu po 80%, seveda laže je krivdo zvrčati na žrebca, nogo pa sam na vse potrebno gledati. Še celo, kadar kobila zvrže, mislijo, da je kriv plemenski žrebec.

Računite mora znati kmetovalec. Kako pa more bolje ukoristiti mlado kobilo, ki uže tako ni še za vsako delo, nego da od nje izredi žrebe, naj bode že tri ali štiri leta stara, to je vse enako.

Če sem svetoval, naj se gonijo k žrebcu triletne kobile, velja to le za one konjerejce, ki umejo žrebeta tako rediti, da se normalno razvijajo, in vedo, kaka mora biti dobra plemenska kobila. Če se gonijo k žrebcu triletne kobile, ki se niso še dovolj razvile ter so preslabe in prelahke, bodo le trpele, če se ubrejijo, posebno pa če se rabijo za pretežka dela.

Torej je tudi tukaj najbolj do tega, da se vsa stvar prav presodi in zvrši, čemur se konjerejec mora priučiti.

Koristi od zgodnje porabe za pleme in za delo je mogoče imeti le, če kobile pametno vzrajamo in za nje dobro skrbimo, drugače je gotova škoda. Te vrstice naj nikogar ne zavedejo, da bi napačno delal, in nihče naj danih navodov napak ne umeje.

Razne reči.

— **Kako skrbimo za perutnino po zimi**, od tega je mnogo zavisno, kako bode uspevala po leti. Če mora perutnina po zimi prežebati ali pa prebivati po temnih, mrzlih in nesnažnih hlevih, trpi toliko, da se težko po leti opomore. Tudi se mora po zimi perutnini dajati več in boljše hrane. Kakor družim živalim, mora se tudi perutnini skrbeti za dobro pitno vodo, ker žeja živali ravno tako muči, kakor glad. Ko bi kokošim zmrznili grebeni in noge, naj se zmrzli deli drgnejo s snegom ali pa z njim oblože. Potem naj se izpirajo z galunovo raztopino (1 gram na 30 gramov vode). Nazadnje naj se zelo utró z vazelinom ali laškim oljem. Ozeblina na nogah se tudi najprej s snegom ali mrzlo vodo drgnejo, potem pa dobro namažejo z raztopino peklenskega kamena (1 : 20 do 30), ali se pa otekli deli drgnejo z malo zmogenim rogom peklenskega kamena.

— **Da poljsko orodje ne zrjavi**, prevleče se s špehom in smolo. 3 dele špeha in 1 del smole se vkupe stopi, in orodje prevleče s to zmesjo s četjo ali cunjjo. Na ta način se obvaruje vsako železno ali jekleno orodje.

— **Kako preženemo živini uši?** Mnoga sredstva, ki se priporočajo za preganjanje uši, niso brez nevarnosti, posebno ona ne, v katerih je živo srebro. Popolnoma neškodljivo in poleg tega še po ceni je umivanje z vodo, v kateri se je kuhala krompir. Pravijo, da pomaga, če živinče le edenkrat umijemo s krompirjevo, vender jo je bolje večkrat, da pogine tudi zalega. Tudi proti krastam neki pomaga ta pripomoček. Solanin, ki je v krompirji in preide v vodo, baje tako zelo vpliva.

— **Gojenje golobov.** Znano je, da vsi ptiči, poleg hrane svoje radi uživajo pesek, apno ali sol, naj si bodo zrnozobci ali žužkojedci. Večkrat je videti, kako golobje kljujejo zid, posebno če je v njem dovolj solitra. Naše prosto letajoče papige napravijo slednje leto precejšnje luknje v zidove, in zelena papiga gre takoj na dno kletke, da pri vsakodnevnem čiščenju pozoblje nekaj peska. Posebno pa golobje hrepene po takih stvarih; tisti, ki letajo po polji, pobero semtertja kako pol-

ževko ali kamenček, divji imajo takih reči vedno v želodci. Domači golobje, kateri ne letajo na polje, veseli so, če jim takih stvari denemo v golobnjak. Te reči živalim čistijo želodec in pospešujejo prebavljanje. Domačim golobom moramo zatorej dajati peska in soli. Najboljše je, če v velik cvetlični podstavek naspemo čistega vodnega peska, primešamo nekaj soli ter prilijemo malo vode. Voda raztopi sol, katera se potem, kadar se posuši, s peskom sprime v precej trdo zmes, katero radi kljujejo golobje. Dobro je tudi pridejati malo raztopljenega solitra. Čuditi se je, kako radi kljujejo golobje to tvarino, ki ugodno vpliva na njih zdravje in plodovitost.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 110. Posestnik v tukajšnji občini ima junčka, ki mu je uže skoraj štiri tedne otekel jezik ter se ves ta čas tudi slini. Kaj je temu vzrok in kako se da to odpraviti? (J. N. na D.)

Odgovor: Otekli jezik in slinjenje oboje očitno kaže, da bolezen izvira od pokvarjenega sena. Plesnivo in zaduhlo ter slabo shranjeno seno provzroči opisano bolezen. Treba le krmo menjati, kar je zlasti sedaj lahko, in bolezen preide sama od sebe. Berite članek o plesnivi krmi v 8. št. letošnjega „Kmetovalca“ na strani 68.

Vprašanje 111. Tu na Dolenjskem blizu Toplice imamo veliko malovrednih košenic. Po njih raste le resa, mah, mleček in nekaj druge malovredne mrve. Zemlja je nerodovitna. Radi bi popravili te košenice. Katere trave naj li sejemo, kje bi jih najceneje dobili in kedar naj jih sejemo? Kraji so hribovski in kameniti. (J. S. v K.)

Odgovor: Ni je tako slabe zemlje, da bi se ne dala zboljšati, in prav je, ako se tudi po vaših krajih vzdramite ter izkušate svoja zemljišča izboljšati. Zemlja vaših košenic morda ni tako slaba, ali vsaj ni bila, kakor vi menite, le slabo gospodarstvo jo je naredilo slabo in jo še vedno dela slabšo. Ako svoje njive slabo obdelate in še slabše pognojite, veste sami, da vam ne bodo kaj prida rodile. Takisto je pa tudi s košenicami. Vse gospodarstvo po teh košenicah obstoji v tem, da borno travo enkrat pokosite in, če še kaj ostane, pa do čistega popasete. Kakor žito na polji ne more iz ničesar vzrasti, ampak potrebuje gnoja, tako je tudi s travo. Na stotine let kose in pasejo po takih košenicah, da bi pa zemlji kedar kaj vrutili, na to pa nihče ne misli. Pričneite košenice primerno obdelovati, in kmalu se vam bode obilo poplačal vaš trud. Res je, da to ni mogoče nagroma, ali v nekoliko letih lahko veliko dosežete. Najprvo odpravite kolikor mogoče kamenje. Za vzgled vam bodi pridni Kraševce. Vse kamenje, ki se da dvigniti, znosite na kupe ali pa naredite iz njega suhe zidove, ki so ob enem najboljši plotovi. Malovredno grmičevje posekajte ter požgite, pepel pa skrbno potresite po rušinah. Če je svet primeren, prevlecite križem prav dobro košenico z brano, če pa to ni mogoče, zvršite to delo z železnimi grabljami. Tudi pognojiti morate košenice, brez gnoja bode vse delo zastoj. Gnoja vam seveda še za njive primankuje, kje ga torej vzeti za košenice? Le malo pridnosti, pa ga doboste. Delajte mešanec ali kompost, t. j. zbirajte prav pridno vse odpadke, smeti, pepel, apno, i. t. d., strgajte blato s cest in polivajte to šaro z gnojnico, tako narejene kupe večkrat premečite; in dobili boste toliko izvrstnega gnoja, da se bode sami čudili, koliko ste prej zametali. Pazite na svojem gnojišču na gnojnico; po zimi, kadar ni drugega dela, pa jo vozite na košenice. Vsak sod gnojnice dal vam bode cent sena. Ako bode tako ravnali, izginil bode z vaših košenic kmalu ničvredni plevel, in sama od sebe pričela bode rasti dobra krma. Ako hočete še kaj več narediti, lahko košenice tudi obsejete. Pomladi, kadar ste jih z brano prevlekli ali z

grabljami razpraskali ter na kupe zvozili potrgani mah (katerega lahko za nastil porabite), potresite po njih seneni drobir, to je tisto, kar se pod senom nabere drobiža in prahu, in tako bode te zasejali prav ceno mnogovrstne trave in detelje. Obdelajte tako vsako leto vsaj en del košenic, in v nekaterih letih jih na ta način lahko izpremenite v prav dobre senožeči.

Vprašanje 112. Imam primeren kraj, katerega bi rad zasadil s kostanjevim drevjem, ki ga mislim vzgojiti iz semena. Kako naj shranim seme, da ostane do pomladi kalivo? (J. S. v K.)

Odgovor: Shranite jeseni kostanj, pomešan s peskom, v zaboj ter ga denite v klet ali hram. Kadar je pomladi sejati, nesite zaboj na mesto, kjer mislite kostanj saditi. Tam odprite zaboj in posadite kostanje v dobro zrahljan svet v majhne jamice. Kostanj je pa v zaboju uže vzkalil, zato ga varno jemljite iz njega, pošcipajte mu nekoliko koreninice in vsadite ga tako v jamice, da korenine mole navzdol. Potem zaspate z dobro, rahlo prstjo in pritisnite nanj od vseh strani zemljo.

Vprašanje 113. Kako naj ubranim mravljinca laziti po drevju, zlasti po cepičih? (S. J. v K.)

Odgovor: Mravljinca niso drevju prav nič škodljivi, oni le koristijo, ker jedo druge škodljive mrčese, zlasti listne uši. Ako jih pa uže hočete pregnati, zakoplajte pod drevo v mravljišče smrdčo ribo, katere smrad mravljinca gotovo prežene.

Vprašanje 114. Ali uže prideluje kedo pri nas na Slovenskem deteljo z imenom „Bokhara-Riesen-Honig-Klee“ in kako prospeva? Ernest Lange (Meperwiese, Bez. Stettin) je uže dlje časa ponuja ter jo hvali, da daje prvo leto 3—4, drugo leto pa 5—6 košenj. (Fr. J. v Š. pri J.)

Odgovor: Da bi kedo pri nas to deteljo prideloval, nam ni znano. Morda dobimo vsled Vašega vprašanja kako poročilo. Spominjamo se pa, da smo brali oceno te rastline v nekem nemškem gospodarskem listu, ki pravi, da je pridelek res obilen, če je zemlja in podnebje ugodno, da pa je seno za živino slabo užitno, da ga nerada ali sploh ne jé, ker so štibele debele, trde in olesenele.

Vprašanje 115. Kako se je obnesel lani v Avstriji trs „Cissus Mexicana“? Se li da pri nas na prostem vzgojevati? (Fr. J. v Š. pri J.)

Odgovor: Dosedaj nismo o uspevanju te trte še nobenih poročil brali. O vzgoji njeni pa je čitati v 2. številki letošnjega „Vrtnarja“ na strani 7.

Vprašanje 116. Vsled česa so po naših vinogradih trtne korenine vse nagnile, posebno sesalke? (Fr. J. v Š. pri J. na Štajarskem.)

Odgovor: Gnolobo korenin provzroči trtna uš ali pa plesen. Plesnoba se najrajša pokaže tam, koder je spodnja plast zemlje mokrotna. Izpoznati pa je vlažnost po tem, če ima trta bolj blede listje in če ondukaj rasto posebne rastline, ki so prikladne taki močvirni zemlji, na pr. lapuh in dr. Pomoč proti temu je primerno usuševanje z zaprtimi ali odprtimi jarki.

Vprašanje 117. Na kakšno podlogo se cepijo nešplje? (Fr. J. v Š.)

Odgovor: Ako imate kako posebno nešpljo, lahko jo cepite na navadno nešpljo, vzgojeno iz semena, ali pa na belo trnje. Belo trnje je navadna podloga za vse vrste nešpelj, katerih i tako ni veliko.

Vprašanje 118. Od česa postanejo kokoši vodenične in kako jih zdraviti? (Fr. J. v Š.)

Odgovor: O kokošji vodenični nismo še nikdar ničesar slišali in ničesar brali. Bolezen, katero napačno imenujete vodenično, mora biti kaj drugega. Popišite jo natančneje, in odgovoriti Vam hočemo v prihodnjem listu.

Vprašanje 119. Tod pri nas se je pokazala strupena rosa po trtah precej, kadar so ozelenele, ter se neverjetno hitro širi. Ali kaže precej škropiti ali ne? (J. V. v Stružniku.)

Odgovor: Ako precej škropite, ne bode nič škodilo, še prav bo. To pa, kar imate Vi za strupeno roso in kar se zlasti letos po Dolenjskem močno prikazuje, pa ni strupena rosa, ampak večje ali manjše plesnu podobne lise po spodnji plati listja, katere provzročita neka zelo majhna žival, ki jo imenujemo pršico ali grinjo. Ta žival je po zimi v popih, spomladi pa se precej, kadar trta ozeleni, zaje v liste ter naredi po njih spodnji, plati belkaste, kosmate lise. Ker se je letos prav zelo pokazala, zato splošno mislijo, da je to peronospora. Peronospora ali strupena rosa se v Vipavski dolini, ki je dokaj toplejša od Dolenjske, nikdar ni pred junijem pokazala, zato je čisto gotovo, da strupene rose na Dolenjskem letos ni še opazovati.

Vprašanje 120. Imam dva po 17 mesecev stara junca, ki imata tako mehke parklje, da jima ni mogoče hoditi po trdih cestah. Ali je kaj zdravila proti tej napaki in kje ga dobiti? (J. N. v O.)

Odgovor: Mehki parklji niso bolezen, ampak le svojstva takih živali, ki se od mladih nog niso mnogo pregibale po trdih cestah ter so v hlevu stale na mehkih in mokrih tleh. Razen tega pa imajo nekatera plemena bolj mehke parklje nego druga, ker so iz krajev doma, ki imajo malo trde zemlje. Pomoč proti tej nepriliki je podkovanje.

Vprašanje 121. Cepil sem deset črešenj, in sicer o pravem času, a vendar se ni noben cepič prijel. Kaj je temu vzrok? (J. N. v O.)

Odgovor: Ker nismo ceplencev videli, zato Vam ne moremo povedati vzroka, oziroma napake, katero ste naredili. Bržkone niste prav cepili, ker črešnja se drugače prav rada prime in jo je najlažje cepiti.

Vprašanje 122. Kaj utegne biti krivo, da se pri nas lanske mladike po marelicah splošno suše, in ali je kaj pomoči proti temu? (L. P. v G.)

Odgovor: Da se mladike suše, lahko je več vzrokov. Ako je bilo lansko leto marelično listje bolno ter se prezgodaj osulo, ostanejo poganjki, to so poznejšnje mladike, tako slabe, da se po zimi posuše. Drugi vzrok utegne biti zimski mraz, tretji pa smolikavost. Ako je drevo smolikavo, opeša toliko, da se potem suši. Pa tudi nepravilna rezatev je lahko kriva, da drevo sahne. Ako je smolikavo, morate najprvo to odpraviti, in sicer s tem, da z ostrim nožem naredite gladke zarezke skozi rano, iz katere teče smola, in potem še eno ali dve enaki vzporedni zarezi za rano ali blizu nje. Zarezke naj bodo nekaj centimetrov daljše nego je rana ter naj gredo od zgoraj navzdol.

Vprašanje 123. Lansko leto so se pri nas v žitu zakotile neke črne rilčkaste živalce, katere imenujemo žučke. Naredile so nam veliko škode, in sedaj so se zopet začele kazati prav zelo. Kaj nam je storiti, da preženemo ta mrčes, drugače nam naredi velikansko škodo? (J. Z. v S. na Krasu.)

Odgovor: Prof. Erjavec v svoji knjigi „Naše škodljive živali“ tako le priporoča žučka zatirati: Temu škodljivcu ubraniš se najprej, ako so tvoje žitnice svetle in zračne, ako v njih žito ne leži preveč na debelo in ako skrbiš, da bodo zmerom čiste. Večkrat tudi odpiraj okna in vrata, da zrak prepriše vse prostore, ter pregreбай žito in premešavaj. Zlasti vzpomladi ne bodi ti žal tega dela, ker nič ni žučku neprijetnejše, nego hladen zrak in prepah. Prav zastran tega je koristno po velikih zalogah uvesti neko drenažo, to je, polagati skozi žitne kupe cevi, kakeršne rabijo za odtakanje vode po mokrih seno-žetih. Po teh ceveh prihaja vnanji hladnejši zrak, ki stori, da se žitni kup ne more tako segreti, da bi žučkom ugajalo. S tem se najbolje ubraniš škodljivega mrčesa. Ako so se ti pa

žučki uže zavrgli v žito, potem glej, da čim preje tem bolje v krušni peči zamoriš zalego in potem žito zmelješ in porabiš. Največ boče pa izdalo, ako hrošče pridno pokončuješ, in sicer o pravem času, predno so namreč samice začele jajca leči. Ako so žučki uže v žitnem kupu, treba je vse žito presejati in potem škodljivce ali pohoditi ali pa sežgati. Dobro je tudi, če po žitnici tu in tam razpoložiš suhe cunje, ker izkušnja uči, da se pod njimi žučki posebno radi zbirajo. Še uspešnejše bode to pokladanje, ako ob surovem vzpomladnjem dnevi v cunje zaviješ vroč kamen ali kos razgrete opeke, kajti toplota jih sosebno vabi in mami. Pokončavati jih pa moraš trikrat na leto, prvokrat vzpomladi, ko so se hrošči prebudili iz zimskega spanja in se pripravljajo k ploditvi, drugič prve dni meseca julija, ko se prikaže prvi zarod, in potem še enkrat v začetku meseca septembra, ko je dozorel drugi zarod, ki bi se množil prihodajo vzpomlad.

Vprašanje 124. Ali bi bilo dobro, sadno drevje škropiti z bakrenim vitrijolom, da se pokonča razna zalega, zlasti pa gosenice zmrzlikarja, katerih je tod pri nas vse polno? (Fr. G. v Š. na Goriškem.)

Odgovor: Bakreni vitrijol ne more kaj prida pomagati, ker uniči le glive. Prav zelo bi pa priporočali, poskusiti s kreolinom, katerega izdeluje in prodaja naš rojak Fran Zmerzlikar (Creolin-Fabrik zu Deutsch-Wagram bei Wien). Na 100 delov vode primešajte 5 delov kreolina ter škropite to zmes na drevje, rastline itd., in pomori vam vse mrčese, njih zalego, gosenice itd.

Vprašanje 125. Kje je dobiti prasičev pravega jorkširskega plemena? (J. Gr. v Koboridu.)

Odgovor: Naša družba priskrbuje svojim udom prasiče tega plemena, a jih v enem letu ni mogla toliko dobiti, da bi jih dosedaj dala vsem tistim udom, ki se so za nje oglasili. Gotovo jih dobite pri oskrbništvu grajščin nadvojvode Albrehta v Tešenu v Šleziji, a osemtedenski prasiček stoji tam na mestu 25 gl.

Vprašanje 126. Imam kobilo, katera se mi nič kaj ne redi, ter mislim, da ima gliste. Poskušal sem uže razna sredstva, na pr. grenko sol, pa brez uspeha. Priporočajo mi sedaj žvepleni cvet. Ali je to zdravilo dobro? (J. Gr. v Kob.)

Odgovor: Če ima konj res gliste, najbolje pomaga pravilno krmljenje. Po leti je najboljša zelena klaja, po zimi pa dobro seno s korenjem, soljeno in potreseno z moko od zmletega suhega brinja. Da mu gliste preženete, pa dajajte konju pelinovca vsak dan po dvakrat ali trikrat, v vodo ožetega. Pred vsem Vam pa priporočamo vprašati živinozdravnika.

Gospodarske novice.

* **Paviljon c. kr. kmetijske družbe kranjske** v dunajski kmetijski razstavi je presvetli cesar obiskal dne 24. maja t. l. Naš paviljon so nadalje med drugimi visokimi osebami tudi obiskali nj. ces. visokosti nadvojvodi Karol Ludovik in Albreht Salvator, veliki vojvoda Toskanski in nadvojvodinja Marija Karolina.

* **O otvoritvi kmetijske in gozdarske razstave na Dunaji** 14. t. m. poročamo na drugem mestu. Razstavo uže sedaj jako dobro obiskujejo, kajti v prvih 5 dneh je bilo nad 100.000 obiskovalcev.

* **Josip Päuer**, umirovljeni c. kr. okrajni predstojnik v Ljubljani ter ud naše družbe od 5. maja l. 1841, umrl je 15. t. m. Blag mu spomin!

J. Z.

* **Gospod vodja Rih. Doleno**, ki je binkoštni ponedeljek v vipavski dolini predaval o cepljenji trt, sporočil nam je, da mu je pravil gospod Al. Štrekelj, znani vinščak s primorskega Krasa, da se je lansko leto pripetilo na Krasu, da je krava izpila polno posodo zmesi od bakrene galice, ki je

bila pripravljena za škropitev trt, in da ji vsled tega prav nič ni bilo. Z veseljem prijavljamo ta dogodek, ki priča, kako neumne so vse govornice o škodljivosti bakrene galice za zdravstvo.

* **Važno je za živinorejce v krški občini**, da je c. kr. deželna vlada dovolila, da smeta razen županstva v Krškem dati živinske potne liste tudi občinska svetovalca gg. Jože Pirc pri sv. Duhu in Ferd. Zenar v Leskovci.

* **Vipavska sadjarska zadruga** je imela v nedeljo 4. maja svoj občni zbor. Na občnem zboru so ukrepali, kako razpečavati to leto sadje in pa kako se potegovati za železnico Divača-Loka. — Omenjamo, da je vis. c. kr. kmetijsko ministerstvo dovolilo zadrugi 500 gold. podpore.

* **Predsednik vipavske podružnice** gospod dekan Erjavec povabil je vipavske vinščake na pouk, kako ravnati ob zatiranju peronospore. Vabilu se je odzvalo blizu 200 kmetovalcev, ki so pazno poslušali gospoda predsednika. V vsaki podružnici se nahaja oseba, ki je zmožna poučiti kmetovalce o eni ali drugi reči, zato ravnanje gospoda dekana Erjavca tudi drugim podružnicam živo priporočamo.

* **Vsem onim, ki so pri kmetijski družbi kranjski naročili jorkširskih prasičkov**, bodi naznanjeno, da jih družba dobiva počasi in z velikimi težkočami ter jih oddaja po vrsti, kakor se je kedo oglasil. Dosedaj je 25 parov oddanih. Počasi pride vsak naročnik na vrsto.

* **Prodaja plemenskih bikov beljanske pasme** dne 24. maja v Kranji vršila se je prav povoljno in je ob enem dokaz, kako vrlo se gorenjski kmetije zanimajo za prospeh živinarstva. Prodanih je bilo 5 bikov, koji so bili oddani eden k drugemu po 140 gld. Biko so kupili gg.: Janez Strupi iz Čirčič, Jos. Burgar iz Vogelj, Fran Šlibar iz Sele, Aleš Pavlin iz Podbrezja in Adolf Gale iz Zgornje Šiške.

* **Velikonočni piruhi**, pa ne navadni rdeči, ampak opisani z različnimi belimi črtami po rdeči lupini, ali pa sploh pisani in prepreženi z srebrno žico, so bili zlasti prejšnje čase na Kranjskem zelo priljubljeni. Opiski in sploh okrasbe bile so navadno prav izvirne, in škoda bi bilo, ko bi se pogubile ter bi tako izgnila starodavna narodna umetnost. Zato smo naprošeni pozvati vse tiste, ki hranijo kak tak piruh ali ki znajo delati take piruhe, da jih blagovoljno pošljejo tajniku kmetijske družbe kranjske gosp. Gustavu Pircu v Ljubljano, ki primerne stroške tudi rad povrne.

* **Cesarjevič Rudolfovo sadjarsko društvo za Spod. Štajer** je imelo svoj navadni spomladanski občni zbor v Št. Juriji ob juž. ž. 4. dan maja v šolskem poslopju. Ravnatelj dr. Ipavc je ob tretji uri popoldne otvoril zborovanje ter mnogobrojne udeležitelje raznih stanov in iz raznih krajev prijazno pozdravil. Iz njegovega nadaljnega poročila povzemamo važnejše točke. Letošnje spomlad je društvo oddalo 1000 požlahtnijih dreves, in sicer 600 z domačega vrta, 400 pa si jih je naročilo pri g. Veršecu pri Brežicah. Divjakov je s svojih vrtov razposlalo 28 tisoč in primerno število cepičev. Cepičev posebnih vrst nam je darovala slav. kmetijska šola v Grotenhofu in slav. sad. in vinarska šola v Mariboru. Denarstveno pa je društvo podpiralo vis. c. kr. ministerstvo za poljedelstvo in slavni deželni zbor štajerski. Vsem darovalcem in podpornikom izrekamo dolžno zahvalo. Iz daljšega govora g. Matijašiča, popotnega učitelja v Mariboru, o strupeni rosi in sredstvih proti tej glivi naj slede tu važnejši podatki. Gospod učitelj je razlagal, kedaj in kako se prikaže peronospora. Strupena rosa napravi dvojno škodo: prvič, da grozdje oboli in ne dozori, drugič pa škoduje tudi zato, ker les ne more dozoreti in potem po zimi pozebe. Da se ta gliva po mogočnosti zatira, je najboljšo sredstvo škropljenje z modro galico o pravem času. Škropiti je treba, predno trta cvete in potem, kadar je odevela. Vzame se 1½ h/g galice na 1 h/g vode in toliko apna, na oral

treba 2—3 h/g tekočine za enkratno škropljenje. Govornik potem pokaže škropilnico ter jo razlaga in opozarja na važnosti njenih posameznih delov. Na prostem pa potem kaže dejanske poskuse z njo. Društvo sklene udeležiti se razstav na Dunaji in v Gradci. Večletnemu odborniku g. Franu Lenčku, veleposestniku na Blanci, ki se je pri zadnji volitvi zaradi prevelike oddaljenosti odrekel vsake volitve v odbor, izreče se za njegovo uspešno in vztrajno sodelovanje toplo zahvala. Po blizu tri ure trajajočem zborovanju in poučevanju so se zborovalci razšli.

V. Jarc, tajnik.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne julija 1890.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanju živine in mesa. Kdor želi vsprejet biti v podkovsko šolo, mora se izkazati:

1. s spričevalom, da se je pri kakem kovači izučil za kovaškega pomočnika;
2. z domovinskim listom;
3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja in
4. da zna brati in pisati slovenski.

Ubožni učenci morejo tudi dobiti štipendijo po 60, oziroma 50 forintov.

Prosilec za štipendijo je predložiti:

1. Ubožni list,
2. spričevalo o poštenem vedenju in
3. potrdilo, da so delali uže dve leti za kovaške pomočnike.

Prošnje z le temi spričevali morajo poslati vsaj do 15. junija glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola traja do konca decembra 1890. leta. Kdor dobro prebije preskušnjo, more po zakonu iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra ker sedaj ne more nihče brez preskušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec si mora za šolski čas skrbeti le za živež in stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobode učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še zmerom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih boleznj, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živinskih in mesovnih, zatorej naj bi skrbela županstva, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis,
začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dne 27. in 28. junija t. l., in sicer: 27. junija skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso hodili v podkovsko šolo, 28. junija pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to poskušnjo, naj se oglase pri podpisanim vodstvu do 15. dne junija t. l.

Vodstvo podkovske šole.

V Ljubljani, dne 1. maja 1890.

Dr. Karol vitez Bleiweis.

INSEERATE

sprejema „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalecu“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Goseniške bakle,

najboljše sredstvo za pokončevanje goseniške zalege in zapredkov po drevju (glej 3. številko „Vrtnarja“) ima na prodaj (27-6)

Josip Stadler v Ljubljani, Črevljarske ulice
in sicer po 90 kr., močnejše po 1 gld. 10 kr.

! Cepiče za očeslanje !

(okulovanje)

od vrtnic čajevk (Theerosen) . . . 1 kmd. 10 kr.
" " remontan in drugih . . . 1 " 8 "
" sadnega drevja . . . 1 " 3 "
Draždanski nož za okulovanje 80 kr.
Rafija ličje $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ 40 kr. (61-1)

Fr. OGOREVC,

lastnik drevesnic pri Brežicah (Rann).

Opomba. Zavrtje se tako zvrši, da cepiči tudi 8 dni škode ne trpe. Imenik vrtnic in sadnih dreves na zahtevo.

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, ume-
talni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,
priporoča bogato zalogo svojo raznovrst-
nega v njegovo stroko spadajočega blaga.
Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in
se za vsako prodano reč jamči, da je dobra
in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za
vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh no-
varsko in fino kovaško orodje za kmeto-
valce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši
kakovosti narede. (4-10)

**Lekarna
Josipa Svobode**

pri „zlatemu orlu“

v
Ljubljani,
Prešernov trg.

ima vedno naprodaj skušene lekarniške posebnosti ter priporoča kmetovalcem zelo priljubljena, skoz mnogo let izkušena in z izvrstnem uspehom rabljena zdravila za živino, in sicer:

Živinski prašek kot obono zdravilo za konje, goved in prašiče, ki se doda krmi. En zavoj stoji 20 kr. več 30 kr.

Konjski cvet (restitučni fluid) za obdrgnenje konjskih nog kot izvrstno krepčilno sredstvo za konje, ki na nogah slabé. Velika steklenica stoji 80 kr., kdor jih več naroči, dobi jih cenejši. (23-9)

Zdravila razpošiljajo se vsaki dan. Pri naročilih zadostuje dopisnica. Naslov je:

Jos. Svoboda, lekarnar v Ljubljani.

Največa zaloga.

L. MIKUSCH

tovarna za dežnike in solnčnike
v Ljubljani

na Mestnem trgu št. 15.
priporoča svojo bogato zalogo

solnčnikov in dežnikov

vsake velikosti, barve in raznoterega blaga, čisto navadne pa tudi jako elegantne po najnižjih cenah.

Prodajalcem dežnikov razpošiljam cenike brezplačno in poštne prosto. (51-5)

Najnižja cena.

Dobro blago.

Najlepša oprava.

Najboljše olje za mazanje strojev

(rudninsko olje za mažo)

ponujajo

Fratelli Fröhlich na Reki

v treh kakovostih, in sicer:

Št. I. olje za vretena za stroje do 20 konjskih moči po 19 gold.

Št. II. olje za stroje nad 20 konjskih moči po 21 gld.

Št. III. Vulkanovo olje za ordinarne stroje, osi pri vozovih n za cilindre po 16 gld.

S colnino in sodom vred iz Reke in 2% odbitka ob gotovi plači.

Te cene veljajo za cele izvirne barele, ki tehtajo po 170 kilogram. čistega olja; pri manjših naročilih se podraži kgr. za 8 kr.

Naša olja moremo najboljšo priporočiti za mazanje vsakovrstnih **kmetijskih strojev** ter parnih strojev v tovarnah, ker se strdijo komaj pri 20° mraza, med tem, ko druga olja uže pri navadnem mrazu trda postanejo. (65-1)

Pošiljatev se zvrši najrajši proti povzjetjem.

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani na Bregu št. 12,

se priporoča sl. občinstvu v zvršitev vsih tiskarskih del, kot: knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma, kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe za veselice, naznanila (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani litografska dela v eni ali večih barvah. (57-3)

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo knjig za mladino ter razne muzikalije.

Cenik se pošlje zastonj in poštne prosto.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradci.

(Ta drevesnica pripoznana kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izbrano zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; sadnega drevja, visokodebelnatega in pritličnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahnitve; divjakov in podlag za pritilkovce; jagodnega sadja; lepotičnega drevja in grmovja, drevja za drevorede itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih cepičev vseh vrst sadja

☛ Cenike je dobiti zastonj in franko. ☛

Najcenejša, najboljša, skušena rujava maža za les je

Barthel-jev izvorni karbolinej,

☛ kateri trajno varuje ☛

namazane ograje, skednje, skladišča, strehe, vozove, orodja, tla pred gnjilobo, trhlenobo, gobo, mrčesem.

V hlevih karbolinej razkužuje.

1 kgr. zadostuje za 6 štirjaških metrov. Popisi pošiljajo se zastonj.

5 kgr. težke pošiljatve za poskušnjo po 1 gld. 50 kr., 100 kilogr. 16 gld. iz Dunaja.

Karbolna kislina, karbolno apno, maža za vozove se tudi prav ceno prodaja. (63—1)

Mihael Barthel & Comp.,

kemiške tovarne v Regensburgu in na Dunaji Wien, X., Kepler-gasse 20. Ustanovljena tvrdka l. 1781.

Zavarovanje proti toči!

na

Štajarskem, Koroškem in Kranjskem

prevzame

za najnižjo in stalno zavarovalnico

Generalno zastopstvo v Gradci

(pisarna Thonethof, Pfarrgasse 2)

ogrsko-francoske zavarovalne družbe

(Franco-Hongroise),

ki ima vplačane delniške glavnice

2 milijona goldinarjev.

Vsaka škoda se rada obračuni in povrne.

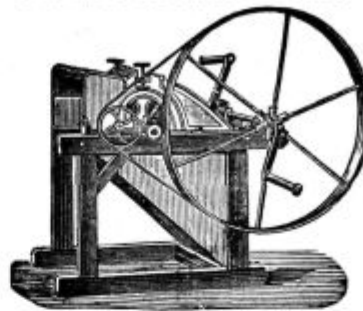
Ako se želi, se plača zavarovalnina lahko še le po žetvi. (56—3)

Kdor hoče prevzeti zastopništvo za to družbo naj se zgleda pri gorenjem generalnem zastopu, koder se tudi sprejema zavarovanje proti toči in se dajo radovoljno vsa razjasnila.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinarstvo!

Stiskalnice in mline za oljke
Stiskalnice za grozdje in sadje
ter trtne škropilnice
Grozdne in sadne mline

najnovije se
stave in v
vseh veli-
kostih.

mlatilnice, žitočisti-
tilne stroje, gepelje,
sejalne stroje, za
turšico robkati,
pluge itd. itd.

Šušilnice za sadje
in zelenjad

Šušilnice, izvrstne ter
ceno in vsake vrste po
fabriških cenah.

**IG. HELLER, Dunaj (Wien), Prater-
strasse 78.**

Cenike in dobre svete na zahtevanje zastonj.

(52—5)

Prekupci dobe znižane cene.

Iščejo se dobri zastopniki, kateri se dobro plačujejo.

Izvrstni in sveži

☛ CEMENT ☛

v sodih in na drobno prodaja

(64—1)

Anton J. GASPARI na Rakeku.

☛ Esenca za želodec ☛

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani je ko-
ristno zdravilo proti boleznim že-
lodca in črev, jeter in vranice, proti
zlati žili, telesnemu zaprtju, vodenici,
povračajoči se griži, kakor tudi proti
glistam pri otrocih.

Kemična analiza je pokazala, da so
zdravila, katera hvalisajo kot nezmotljive pri-
pomoke proti raznim boleznim ter jih pro-
dajajo pod kričečimi imeni, posebno balzami
in kroglice, sestavljena iz lopatike
(aloč), in drugih škodljivih snovij.

Od dr. Hager-a, v Frankobrodu ob
Odrin profesorja Knapitsch-a, zaprišeženega sodnega ke-
mika v Ljubljani napravljena kemična analiza te esence,
pripravljene po receptu dr. Stöckl-a, c. kr. vladnega svetnika
in zdravstvenega poročevalca za Kranjsko, z ozirom na naj-
novije skušnje in predpise denasnjih zakonov, je za trdno
pokazala, da je ta esenca sestavljena iz samih zdravilnih,
med rastlinstvo spadajočih snovij, da v njej ni niti tro-
hice lopatike, da ni nikako drastično sredstvo, mar-
več lahko in ob jednem zanesljivo, delovanje organov ure-
jajoče zdravilo, ki organizmu nikakor ne škoduje, če se prav
delj časa rabi. To esenco prodaja po 10 kr. samo izdelovatelj

**G. PICCOLI, lekarna „pri angelu“
v Ljubljani na Dunajski cesti.**

Po 15 kr. dobiva se v lekarni Sladovič-evi v Novem
mestu, kakor tudi skoraj v vseh lekarnah na Štajarskem,
Koroškem, Primorskem, v Istriji in v Trstu. (40—6)

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu
povzetju v škatljah po 12 stekleničic za gld. 1:36, po 24 za
gld. 2:60; po 36 za gld. 3:84; po 44 za gld. 4:26; po 55 za
gld. 5:26; po 110 za gld. 10:30; po 550 za 50 gld.

Deželna

„pri Mariji

Ljubljana

Mestni trg št. 11.

od

L. Grečel-na

lekarka

lekarna

pomagaj“

prva in najstarejša

alopatiška in homeopatiška

lekarna

na Kranjskem.

Zaloga

vsih skušenih tu- in inozemskih medicinskih,
farmaceutičkih

preparatov in posebnosti

je priporočena slavnemu občinstvu in naznanja tu spodaj le nekatera njenih skušenih zdravil in sicer:

Cvet zoper luskinje je najracionalnejše sredstvo za odstranjenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam. Cena steklenici z navodilom rabe 80 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo vsakovrstnih bolečin, bodi si akutnih ali kroničnih. Cena steklenici 50 kr., dvanajstori 5 gld.

Piljakerski prašek, znano zdravilo proti kašlju. Cena škatljici 25 kr.

Francoski čaj proti kašlju. Po pravem receptu narejen samo v moji lekarni, ter je izkušeno sredstvo proti vsem prsnim boleznim, kašlju, zamolklosti itd. Cena zavoju 25 kr.

Grenko vino tudi želodec krepčujoče vino imenovano, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin, izvrstno upliva pri raznih želodčnih boleznih, posebno pri pomanjkanju slasti do jedij, slabem želodcu, slabem prebavljenju, posebno pri zastaranih boleznih želodca. Steklenica, z navodilom rabe velja le 80 kr.

Horstova voda za oči proti vnetim očem, njih kataralnim afekcijam. Cena steklenici 30 kr., dvanajstori 3 gld.

Kaplje za bledične, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi, zobe ne črne. Cena flakonu 40 kr.

Kaplje zoper krč neprekosljive glede zdravilne moči, nekaj kapljic na sladuro ali v kamilčnem čaju takoj ukroti krč. Cena steklenici 86 kr., 1 dvanajstori le 3 gld.

Kaplje zoper mrzlico, za menjajočo mrzlico vsake vrste. 1 steklenica 30 kr., dvanajstori 3 gld.

Kri čistilne kroglice poprej univerzalne kroglice imenovane. Dobivajo se pristne le pri meni. Cena škatljici 21 kr., zvitku s 6 škatljicami in navodom rabi 1 gld. 5 kr., 6 zvitkov 5 gld. 25 kr.

Kri čistilni čaj Köllerjev. Majhen zavitek 75 kr., velik 1 gld. 30 kr. z navodom rabe vred.

Kroglice zoper bledico dr. Blauda (pocukrane), katere rabijo najslavnejši zdravniki z uspehom proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). Škatljica velja 60 kr.

Mazilo za kile, ta iz svežih, močnih aromatičnih planinskih zeljšič kuhana maža ozdravi vsakovrstne kile, naj so tudi zastarane. Cena lončku 1 gld.

Obliž zoper kurja očesa, obliž za turiste imenovan Luserjev 60 kr., ravno tak pa od mene narejen le 40 kr.

Rusko mazilo zoper ozeblin po nekem posebnem, dosedaj še nikomur znanem predpisu pripravljena. Cena lončku 40 kr.

Sirup iz planinskih zeljšič proti kašlju, hripavosti, prsnim in plućnim boleznim itd. je napravljen iz pravih planinskih zeljšič. Cena steklenici 50 kr., dvanajstori 5 gld.

Tinktura za rast las, proti izpadanju las in za obnovljenje in oživiljenje rasti las. Cena steklenici 60 kr.

Univerzalni jedilni prašek. Ta prašek je v širnih krogih pripoznan za izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju ter je jako priljubljen. Cena škatljici z navodom za rabo 50 kr.

Univerzalni zdravilni obliž ima vse kreposti, ki se morejo zahtevati od obližev najboljših in daleč znanih sestavin. To je racionalno in mnogo preskušeno sredstvo za

popolno ozdravljenje vseh vnetij, ran in oteklin. Cena škatljici 30 kr.

Ustna voda dr. Duflosa pripravljena iz ameriških rastlin, jako aromatična, ohranja zobe in dlesno čisto, zdravo in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. Po tem takem je jedno najprvih in najizvrstnejših sredstev za ohranjenje zob in dlesna. Cena večemu flakonu 60 kr.

Zobne kapljice, odontin imenovane. Steklenica velja 10 kr., 1 dvanajstori 90 kr.

Zobne kapljice po dr. Hagerji, ukrote nakrat tudi najhujšo zobno bolečino. Steklenica velja 30 kr.

Zobni prašek beli, po dr. Heiderji, je jako priljubljen in se mnogo zahteva. Poleg tega imam vedno v zalogi rudeči, sivi in črni vegetabilni zobni prašek. Škatljica velja 30 kr.

Želodečne kapljice Marije Pomagaj. Te kapljice ozdravijo vsakovrstne bolezni želodca, da celo najtrdovratnejše, zlasti pomanjkanje slasti, do jedij, tišanje v želodci, krč v želodci, motenje prebavljenju, koliko, zagnetenje vranice in jeter, žoltico in zlato žilo in sploh vse bolezni, ki iz virajo iz slabega želodca ali pa slabega prebavljanja. Cena steklenici 30 kr., dvanajstori 3 gld.

Živinska zdravila.

Homeopatične kapljice za prasiče. Te kapljice ozdravijo vse bolezni prasičev, zlasti hujšanje, če nečejo jesti, gniloba ščetin, vnetico vratu, drisko, božjast, vnetje možganov, koliko, vnetje pluč, volčič v grlu in na parkljih, vrančni prisad, revmatizem, pereč ogenj, vnetje ušes, bolezen rilca, omotico in rane. Cena steklenici z natančnim navodilom, kako se rabi, velja 30 kr.

Poskušni prašek za prasiče. Ta preskušeni prašek je izvrstno sredstvo proti perečemu ognju, vrančnemu in plućnemu prisadu, pomanjkanju slasti do jedij, driski, kataru (boleznim v rilci), trganju (revmatizem vnetji), gnilobi ščetin, itd. Cena zavitku z navodom, kako se rabi 30 kr.

Konjski cvet za utiranje udov, pri raztegnjeni kit, nogah, žolčni bolezni, bulah na komolci, zabreki na nogi, zmečkaninah, otiščaninah sedla in konjske oprave in pri sušici. Cena steklenici 1 gld. Liter 2 gld.

Poskušni konjski prašek. Ta prašek obvaruje konje pred protinom v črevih, smolico, pred vsemi nalezljivimi boleznimi, kašlja in pred sušico in vnetjem sapnika. Cena zavitku z navodom, kako se rabi, 50 kr.

Poskušni mlečni in goveji prašek. Pri ovcah služi ta prašek posebno za ozdravljenje jeternih metljajev, gujlobe in vsakega motenja in oviranje v vampu in črevih in druge bolezni. Cena zavitku z navodom, kako najse rabi 50 kr.

Pasje kroglice, so dobro varovalno sredstvo proti vsakej bolezni, če jih dobé semterja sicer zdravi psi. Posebno dobro varujejo pse pred tako nevarno steklino. Cena škatljici z navodom rabe 50 kr.

Homeopatična zdravila posebne dobrote in čistote ter najtočneje napravljene se preskrbujejo. (35—5)

Vsa zdravila kakor razredčenja in potencovanja se vedno sveža narede in to z največjo natančnostjo. — Naročena zdravila razpošiljajo se s pošto 2krat na dan.

Ogerska akcijska družba

za zavarovanja proti škodam po toči in za pozavarovanja
v Budimpešti,

ki je bila zasnovana od c. kr. priv. splošne zavarovalne v Trstu, prevzame zavarovanje proti toči za stalne cene brez poznejšega doplačila.

Vplačanega je 1 milijon goldinarjev av. velj.

Škode se hitro in popolnoma izplačajo.

Zavarovalnino je plačati še le po žetvi t. j. 30. septembra in sicer na menjico.

Ako se v enem kraju, koder je bilo proti toči zavarovano ne zglesi nobena škoda, potem se 10 procentov zavarovalnine zapiše stranki k dobrem, ki se prihodnjo leto odpišejo od zavarovalnine, ako se zoper zavaruje vsa poljščina pri tej družbi. Tiste stranke, ki so bile zavarovane lansko leto pri „C. kr. priv. splošni zavarovalni v Trstu“ in ki se letos zavarujejo pri „Ogrski protizavarovalni proti toči v Budapešti“ se ta odpis na premijah pri letošnji zavarovalnini odtegne.

P. n. članom c. kr. kmetijske družbe kranjske se zniža zavarovalnina za 5 % od normalne cene.

Razjasnila dado:

**V Ljubljani glavni zastop za Kranjsko,
 v Gradišči št. 4.**

v vsih drugih krajih pa okrajni in lokalni zastopniki.

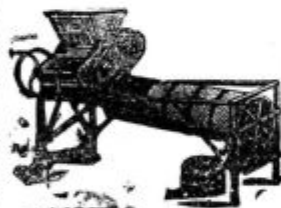
(55—3)

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na starem trgu št. 1. nasproti železnemu mostu (v lastni hiši).

Tu se dobivajo najbolj različni kmetijski in drugi stroji in orodja n. pr. mlatilni stroji na vlačilo (Göpel) in na roko slamorezni, šivalni, potem stroji s katerimi se žito čisti in odbira, dalje malni, ki snažijo, žito trejo (šrotajo) in sadje mečkajo, potem otrgači za koruzo robkati in grozdje obirati, za vino in sadje, smrki (pumpe), dalje tudi trombe za gnojnico; stroji s katerimi se repa in korenje drobi, preproste in dvojne pluge, blagajnice, varne pred tatom in ognjem, stroje za žehtanje in ozemanje po Strakoseh in Bonerjevemu načinu i. t. d.

Kmetovalci, ki ne morejo precej plačati nakupno vsoto za prekornostne stroje i. t. d., morejo plačati tudi pozneje, na pr. o Vseh svetih, o Božiči i. t. d. Imam tudi za kmetijske stroje veččega monterja (mašinista, ki se zastopi na sestavo strojev), ki je v stanu vsak stroj, bodisi, da ga goni človek, žival, voda ali par najboljši sestaviti ter ga prirejiti da dobro gre. To je ve. like vrednosti za kupca mojih strojev, zlasti ker jih monter skoraj nič ne stoji. (24—3)

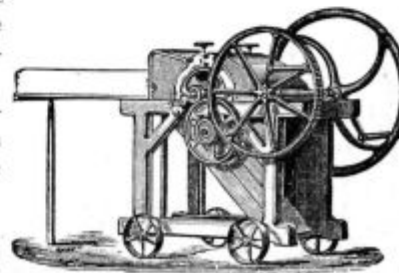
Jaz se tedaj priporočam za prav obilno nakupovanje, svarim pa ob enem gg. gospodarje, da se varujejo kupiti stroje od potovalcev (agentov), kateri so s svojim nepoštenim postopanjem uže marsikaterega gospodarja spravili v zadrego. —

Praviloma naj nikdo ne kupi reči, katere ni poprej videl, in če to ni mogoče, vsaj ne od ljudi ali od tvrdk, katere nihče ne pozna. Z neprevidnem postopanjem je bil uže osleparjen marsikater dober in pošten kmetovalec.

Moje popotnik Ivan Grebenc ima mojo legalizovano, splošno pooblastilo, nanj se morejo kmetovalci popolnoma zanesti in mu dajati naročila za mene. Drugače pa prosim se pismeno in z zaupanjem na me obrniti.

S spoštovanjem

Franc Detter.

C. kr. privil.

zavarovalna družba

„AVSTRIJSKI PHÖNIX“

na Dunaji.

Uplačane delnice in druga jamstva družbe zna-
sajo skupaj čez

4 in pol milijona gld. av. velj.

Družba zavaruje

proti škodi po toči

na Štajarskem, Koroškem in Kranjskem.

Pogoji so zelo ugodni in najnižje stalne pre-
mije, ne da bi bilo treba pozneje kaj doplačati;
kdor ne bi mogel zavarovalnine takoj plačati,
počaka se celo do žetve.Škode se hitro in pravično cenijo in takoj
izplačujejo.Kdor bi hotel zastopstvo prevzeti, obrne naj
se do glavnega zastopstva v Gradci, ki daje po-
jasnila v vseh zavarovalnih zadevah, kakor tudi

glavno zastopstvo v Ljubljani

pri gospodu (60-1)

Josipu Perhauc-i, Šelenburgove ulice št. 3.

„Ljubljanski zvon“.

(2-8)

Stoji pol leta gld. 2.30, četrt leta gld. 1.15.

Proti gosenicamje „dunajski Kreolin“ najgotovješe sredstvo. Na-
droben popis in navodilo k porabi je dodano vsaki po-
siljlatvi za poskus, ki tehta 5 kgr. in ki stoji z zavojem
in poštino vred 3 gld. Naročila sprejema (62-1)

I. avstro-ogrška tovarna za „kreolin“

Frana Zmerzlikarja v D. Wagram pri Dunaji

Lepe pomaranče

cel zaboj (kišto) za 4 gld. 90 kr.

Kdor vzame več zabojev dobi vsakega za 15 kr. cenejši.

Najfinejši Jamaica rum . liter 1 gld 60 kr.

Fini Kuba rum . . . . . „ — „ 70 „

Najcenejši čaj i. t. d. prodaja

Ferdinand Plautz v Ljubljani
na Starem trguTukaj se tudi kupujejo prazni a dobro
ohraneni sodi od petroleja po najviši ceni,
kolikor jih kedo pripelje. (36-7)**Jajca za valenje**

prodaja Josip Lenarčič na Vrhniki

po sledečih cenah:

Houdan po 20 kr. eno jajce.

Plymouth Rocks „ 20 „ „ „

Peking (raca) „ 20 „ „ „ (54-4)

Andr. Druškovič

trgovina z železom, mestni trg št. 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške
šine za oboke. znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir, (Dach-
pappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča in njih posamezne dele. Vodnjake za zabijati v zemljo, s kate-
rimi je mogoče v malih urah in majhnimi
stroški na pravem mestu do vode priti;
ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za
izkopane vodnjake, železne cevi in že-
lezoliti gornji stojali, kakor tudi za le-
sene cevi mesingaste trombe in ventile
in železna okova.**Za poljedelstvo:**Vsake vrste orodja, kakor: lepo in
močno nasajeni plugi in plužna železna
in lesene brane in zobove zanje, mo-
tike, lopate, rezovnice, krampe itd.Tudi se dobiva zmerom sveži
dovški mavec (Lengenfelder Gyps) za
gnojenje polja. (21-9)